

Vissa frågor om Kronofogdemyndighetens elektroniska uppgiftshantering

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i proposition 2010/11:78 Vissa frågor om Kronofogdemyndighetens elektroniska uppgiftshantering. Förslaget innebär bl.a. att Kronofogdemyndigheten utöver nu gällande utsköknings- och indrivningsändamål ska kunna medges direktåtkomst till uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas för skuldsaneringsändamål. Förslaget innebär vidare att Kronofogdemyndighetens verksamhet med att förebygga överskuldsättning förs in som ett nytt ändamål för att behandla uppgifter i myndighetens fyra databaser.

Propositionen innebär ändringar i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2011.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	9
Vissa frågor om Kronofogdemyndighetens elektroniska uppgiftshantering	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Vissa frågor om Kronofogdemyndighetens elektroniska uppgiftshantering

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet,
2. lag om ändring i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:78.

Stockholm den 14 april 2011

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Jennie Nilsson (S), Ulf Berg (M), Fredrik Olovsson (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Helena Leander (MP), Lars Gustafsson (KD), David Lång (SD), Jacob Johnson (V) och Lars Beckman (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2010/11:78 Vissa frågor om Kronofogdemyndighetens elektroniska uppgiftshantering.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återfinns i *bilaga 1*. Regeringens lagförslag återges i *bilaga 2*.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Bakgrund

Under 2001 antogs nya lagar för behandlingen av personuppgifter inom bl.a. Skatteverkets beskattnings- respektive folkbokföringsverksamhet och Kronofogdemyndighetens verksamhet. Lagstiftningen behövdes med hänsyn till den snabba utvecklingen av datoriseringen inom myndighetsområdet och med anledning av att EG:s dataskyddsdirektiv hade antagits under 1995 och införlivats med svensk lagstiftning genom personuppgiftslagen (1998:204).

För Kronofogdemyndigheten gäller lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet och för Skatteverket lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

En allmän utgångspunkt för lagstiftningen är att de grundläggande principerna för att skydda den enskildes integritet regleras i lag medan frågor som inte är centrala från integritetssynpunkt i stället regleras i förordning. I lagen anges för vilka ändamål uppgifter får behandlas och de yttre ramarna för vad databaserna ska få innehålla. I lag anges också de begränsningar som gäller för behandling av uppgifter vid direktåtkomst och utlämnande av uppgifter till enskilda. Även frågor om personuppgiftsansvar och därmed sammanhängande frågor regleras i lag.

Lagstiftningen omfattar all automatiserad behandling av personuppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet med utsökning och indrivning, betalningsföreläggande och handräckning, skuldsanering och tillsyn vid konkurs samt i annan verksamhet som särskilt åligger Kronofogdemyndigheten. I 1 kap. lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet finns allmänna bestämmelser om lagens tillämpningsområde, förhållandet till personuppgiftslagen, personuppgiftsansvar m.m. I 2 kap. finns bestämmelser om Kronofogdemyndighetens databaser. De fyra databaserna är utsöknings- och indrivningsdatabasen, betalningsföreläggande- och handräckningsdatabasen, skuldsaneringsdatabasen och konkurs-tillsynsdatabasen. I kapitlet anges för vilka ändamål uppgifterna får behandlas i de olika databaserna och vilka uppgifter som databaserna får

inhålla. Vidare finns bestämmelser om gallring m.m. Därutöver finns bestämmelser som är gemensamma för de fyra databaserna om bl.a. direktåtkomst och sökbegrepp. I 3 kap. finns bestämmelser om enskildas rättigheter. Vissa av bestämmelserna gäller även behandling av uppgifter om juridiska personer eller avlidna.

Av 2 kap. 8 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet framgår att Kronofogdemyndigheten i verksamheten med utsökning och indrivning får ha direktåtkomst till vissa uppgifter i beskattningsdatabasen. Bestämmelsen avser direktåtkomst till vissa uppgifter om den som är registrerad som gäldenär hos Kronofogdemyndigheten, make till en gäldenär eller någon annan som likställs med make.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Kronofogdemyndighetens direktåtkomst till beskattningsdatabasen

Kronofogdemyndigheten har i samband med *utsökning och indrivning* direktåtkomst till vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas om den som är registrerad som gäldenär hos Kronofogdemyndigheten eller make till gäldenär eller någon annan som likställs med make. Uppgifterna avser

- underlag för fastställande av skatter och avgifter
- bestämmande av skatter och avgifter
- uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter
- yrkanden och grunder i ett ärende
- beslut, betalning, redovisning och övriga åtgärder i ett ärende.

Med direktåtkomst avses att någon har direkt tillgång till någon annans register eller databaser och på egen hand kan söka efter information, men utan att kunna påverka innehållet i registren eller databaserna.

Regeringen föreslår att Kronofogdemyndigheten ska kunna medges direktåtkomst till de ovannämnda uppgifterna i beskattningsdatabasen även i samband med *skuldsanering*. Direktåtkomsten ska avse den som har ansökt om skuldsanering, sökandens make eller den som är likställd med make. Enligt förslaget ska sekretessbrytande regler som möjliggör direktåtkomsten införas genom förordning.

Förslaget medför en ändring i 1 kap. 5 § och 2 kap. 8 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

Kronofogdemyndighetens förebyggande verksamhet

Kronofogdemyndigheten har fyra verksamhetsgrenar: utsökning och indrivning (verkställighet), betalningsföreläggande och handräckning samt europeiskt betalningsföreläggande (summarisk process), skuldsanering och konkurstillsyn. I verksamheterna används fyra olika databaser.

Kronofogdemyndigheten bedriver härutöver en förebyggande verksamhet som ska verka för en god betalningsmoral i samhället och motverka företeelser som leder till onödig restföring och återkommande skuldsättning. Verksamheten följer av förordningen (2007:781) med instruktion för Kronofogdemyndigheten där det anges att myndigheten har till uppgift att verka för att betalningsskyldighet och andra förpliktelser som kan bli föremål för verkställighet fullgörs i tid och på rätt sätt. Verksamheten är därmed en sådan annan verksamhet som Kronofogdemyndigheten ska bedriva enligt lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Den förebyggande verksamheten är inte en självständig verksamhet i förhållande till de andra fyra verksamhetsområdena, utan en kompletterande och integrerad del av dessa verksamheter. För att Kronofogdemyndigheten ska kunna bedriva ett effektivt arbete inom området behöver man i denna förebyggande verksamhet kunna få använda uppgifter som behandlas i de olika verksamheternas databaser. Det bör även finnas möjlighet att dokumentera och samla in uppgifter som endast behövs för den förebyggande verksamheten.

Regeringen föreslår därför att ett nytt primärt ändamål, *förebyggande av överskuldsättning*, läggs till för var och en av de fyra databaserna. Förslaget innebär inte någon förändring av vilka uppgifter som får finnas i databaserna.

Förslaget medför en ändring i 2 kap. 2, 8, 10, 14, 16 20, 21 §§ lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Tillgången till personuppgifter hos Kronofogdemyndigheten

Stora informationsmängder som är enkelt sökbara på elektronisk väg utgör allmänt sett en betydande risk för intrång i den personliga integriteten. Risken är särskilt stor om det rör sig om känsliga uppgifter. Risken påverkas bl.a. av hur uppgifterna sprids och vem som har rätt att använda dem.

Lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet bör följa principen att enbart de som behöver uppgifterna för att fullgöra sitt arbete ska ha tillgång till dem. Regeringen föreslår att en bestämmelse om att tillgången till personuppgifter ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter tas in i lagen.

Det är Kronofogdemyndighetens uppgift att, utifrån myndighetens organisation och struktur, säkerställa att åtkomsten till personuppgifter begränsas i enlighet med bestämmelsen. Verksamheten ska organiseras på ett sådant sätt att obefogad spridning av personuppgifter motverkas. Bestämmelsen innebär att enskilda tjänstemän inte får lämna uppgifterna vidare till den som inte behöver dem för sitt arbete. För att kunna säkerställa detta finns behov av närmare föreskrifter på området. Regeringen föreslår att en bestämmelse tas in som tydliggör att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om tillgången till personuppgifter.

Förslaget medför en ny bestämmelse i 2 kap. 26 § lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Vissa justeringar avseende Kronofogdemyndighetens utsöknings- och indrivningsdatabas

Regeringen föreslår att bestämmelserna om de primära ändamålen för behandlingen av uppgifter i utsöknings- och indrivningsdatabasen i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet ändras. Ändringen innebär att Kronofogdemyndigheten nämns före Skatteverket i fråga om de primära ändamålen. Sedan den 1 januari 2008 är Kronofogdemyndigheten en helt fristående myndighet (prop. 2006/07:99, bet. 2006/07:SkU17, rskr. 2006/07:178). Det finns därmed skäl att i lagen ange Kronofogdemyndigheten före Skatteverket, eftersom lagen i första hand rör behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet och myndigheten är den personuppgiftsansvariga myndigheten.

Ändringen innebär vidare att bestämmelserna om de primära ändamålen för behandlingen av uppgifter i utsöknings- och indrivningsdatabasen ändras på så sätt att ändamålet "ärenden om ansvar för någon annans skatter och avgifter" flyttas från de primära ändamålen till de sekundära. I och med att hanteringen av de nu aktuella ärendena uteslutande är en uppgift för Skatteverket bör denna punkt flyttas och bli en ny punkt bland de sekundära ändamålen.

Bestämmelsen om de sekundära ändamålen är nu formulerad på det sättet att den gäller behandling av uppgifter i verksamhet hos "någon annan än Skatteverket och Kronofogdemyndigheten". Regeringen föreslår att Skatteverket inte längre ska nämnas i lagtexten, eftersom det inte behövs, utan bara Kronofogdemyndigheten. De sekundära ändamålen ska således avse verksamhet hos någon annan än Kronofogdemyndigheten, vilket även omfattar verksamhet hos Skatteverket.

Förslaget medför ändring i 2 kap. 2 och 3 §§ lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Ikraftträdande

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2011.

Konsekvenser

Förslaget om direkttåtkomst till beskattningsdatabasen för skuldsaneringsändamål innebär en effektivisering av handläggningen av dessa ärenden. Det bör leda till ekonomiska besparingar och ett effektivare utnyttjande av Kronofogdemyndighetens resurser. Förslagen leder inte till några ökade kostnader för Kronofogdemyndigheten eller för Skatteverket. Inte heller i övrigt förväntas förslagen påverka de offentliga finanserna.

Utskottets överväganden

Vissa frågor om Kronofogdemyndighetens elektroniska uppgiftshantering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

I propositionen föreslås det bl.a. att Kronofogdemyndigheten utöver nu gällande utsöknings- och indrivningsändamål ska kunna få direktåtkomst till Skatteverkets beskattningsdatabas för skuldsaneringsändamål. Kronofogdemyndighetens verksamhet med att förebygga överskuldsättning förs in som ett nytt primärt ändamål för att behandla uppgifter i de fyra databaser myndigheten använder.

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2010/11:78 Vissa frågor om Kronofogdemyndighetens elektroniska uppgiftshantering:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet,
2. lag om ändring i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 5 § och 2 kap. 8 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §²

Uppgifter får behandlas för tillhandahållande av information som behövs i författningsreglerad verksamhet hos någon annan än Skatteverket för

1. fastställande av underlag för samt redovisning, bestämmande, betalning och återbetalning av skatter eller avgifter,
2. utsökning *och* indrivning, 2. utsökning, indrivning *och* skuldsanering,
3. att utgöra underlag för beräkning, beslut och kontroll i fråga om förmån, bidrag och andra stöd,
4. pensionsberäkning,
5. tillsyn och kontroll samt lämplighets- och tillståndsprövning och annan liknande prövning, och
6. aktualisering och komplettering av uppgifter om fastigheter i andra myndigheters register.

2 kap.

8 §³

Kronofogdemyndigheten får ha direktåtkomst till uppgifter som avses i 3 § 1–5, 8, 10 och 11. Direktåtkomst till uppgifter som avses i 3 § 4, 5, 8, 10 och 11 får endast avse den som är registrerad som gäldenär hos Kronofogdemyndigheten *eller* make till gäldenär *eller* någon annan som likställs med make.

Kronofogdemyndigheten får ha direktåtkomst till uppgifter som avses i 3 § 1–5, 8, 10 och 11. Direktåtkomst till uppgifter som avses i 3 § 4, 5, 8, 10 och 11 får endast avse den som

1. har ansökt om skuldsanering,
2. är registrerad som gäldenär hos Kronofogdemyndigheten,
3. är make *eller* likställd med make till den som har ansökt om skuldsanering, *eller*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

² Senaste lydelse 2008:970.

³ Senaste lydelse 2007:1281.

*4. är make eller likställd med
make till gäldenär hos Krono-
fogdemyndigheten.*

Tullverket får ha direktåtkomst till uppgifter som avses i 3 § 1–5, 10 och 11. Åtkomsten får endast avse den som är eller kan antas vara gäldenär enligt tullagstiftningen, skyldig att betala skatt för vara vid import eller föremål för Tullverkets kontrollverksamhet enligt lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter direktåtkomst enligt första och andra styckena får omfatta.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet¹

dels att 2 kap. 2, 3, 8, 10, 14, 16, 20 och 21 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 2 kap. 25 § ska lyda ”Tillgången till personuppgifter”,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 2 kap. 26 §, av följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 2 kap. 27 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Direktåtkomst”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §²

Uppgifter får behandlas i Uppgifter får behandlas i databasen för tillhandahållande av databasen för tillhandahållande av information som behövs i information som behövs i *Skatteverkets* och *Kronofogdemyndighetens* verksamhet för *Skatteverkets* verksamhet för

1. verkställighet eller annan åtgärd som särskilt åligger Kronofogdemyndigheten enligt utsökningsbalken eller annan författning,

2. indrivning av statliga fordringar m.m.,

3. avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,

4. ansökan om och tillsyn över näringsförbud,

5. ärenden om ansvar för någon *5. förebyggande av överskuld- annans skatter och avgifter, och* *sättning, och*

6. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

3 §³

Uppgifter får behandlas i Uppgifter får behandlas i databasen för tillhandahållande av databasen för tillhandahållande av information som behövs i information som behövs i författningsreglerad verksamhet författningsreglerad verksamhet hos någon annan än *Skatteverket* hos någon annan än *Kronofogdemyndigheten* för *fogdemyndigheten* för

1. avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,

2. kvittning vid utbetalning av bidrag,

3. planering, samordning och uppföljning av revision och annan kontrollverksamhet vid beskattning och tulltaxering,

4. utredningar vid bestämmande och betalning av skatter, tullar och avgifter, *och* 4. utredningar vid bestämmande och betalning av skatter, tullar och avgifter,

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2006:733.

² Senaste lydelse 2006:733.

³ Senaste lydelse 2006:733.

5. kontroll och tillsyn samt lämplighets- och tillståndsprövning och annan liknande prövning.

5. ärenden om ansvar för någon annans skatter och avgifter, och

6. kontroll och tillsyn samt lämplighets- och tillståndsprövning och annan liknande prövning.

8 §⁴

Uppgifter får behandlas i databasen för tillhandahållande av information som behövs i Kronofogdemyndighetens verksamhet för

1. handläggningen av mål om betalningsföreläggande, handräckning eller europeiskt betalningsföreläggande,

2. tillhandahållande av utslag i mål om betalningsföreläggande och handräckning samt verkställighetsförklaring i mål om europeiskt betalningsföreläggande, *och*

2. tillhandahållande av utslag i mål om betalningsföreläggande och handräckning samt verkställighetsförklaring i mål om europeiskt betalningsföreläggande,

3. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

3. förebyggande av överskuld-sättning, och

4. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

10 §

I databasen får uppgifter behandlas om personer som omfattas av verksamhet enligt 8 § 1 *och* 2. Uppgifter om andra personer får behandlas om det behövs för handläggningen av ett mål.

I databasen får uppgifter behandlas om personer som omfattas av verksamhet enligt 8 § 1–3. Uppgifter om andra personer får behandlas om det behövs för handläggningen av ett mål.

14 §⁵

Uppgifter får behandlas i databasen för tillhandahållande av information som behövs i Kronofogdemyndighetens verksamhet för

1. handläggning av ärenden om skuldsanering, *och*

1. handläggning av ärenden om skuldsanering,

2. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

2. förebyggande av överskuld-sättning, och

3. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

16 §

I databasen får uppgifter behandlas om personer som omfattas av verksamhet enligt 14 § 1. Uppgifter om andra personer får behandlas om det behövs för

I databasen får uppgifter behandlas om personer som omfattas av verksamhet enligt 14 § 1 *eller* 2. Uppgifter om andra personer får behandlas om det

⁴ Senaste lydelse 2008:883.

⁵ Senaste lydelse 2006:733.

handläggningen av ett ärende.

behövs för handläggningen av ett ärende.

20 §⁶

Uppgifter får behandlas i databasen för tillhandahållande av information som behövs i Kronofogdemyndighetens verksamhet för

1. handläggningen av konkurs-tillsynsärenden och mål enligt lönegarantilagen (1992:497), och

2. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

1. handläggningen av konkurs-tillsynsärenden och mål enligt lönegarantilagen (1992:497),

2. förebyggande av överskuld-sättning, och

3. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

21 §

I databasen får uppgifter behandlas om personer som omfattas av verksamheten enligt 20 § 1. Uppgifter om andra personer får behandlas om det behövs för handläggningen av ett mål eller ärende.

I databasen får uppgifter behandlas om personer som omfattas av verksamheten enligt 20 § 1 eller 2. Uppgifter om andra personer får behandlas om det behövs för handläggningen av ett mål eller ärende.

26 §⁷

Tillgången till personuppgifter ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om tillgången till personuppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

⁶ Senaste lydelse 2006:733.

⁷ Tidigare 26 § upphävd genom 2007:330.